दैनिकम् ई-संस्कृतवार्तापत्रम्
हिमसंस्कृतवार्ता

पञ्चाङ्गम्
अद्य सिद्धार्थी वि.सं. २०८२,
कलियुगाब्धः ५१२७ बसन्त-ऋतुः
सूर्यः उत्तरायणम् चैत्रकृष्णदशमी
फाल्गुण 29 प्रविष्टांशः मङ्गलमयः भवेत्

■ पृष्ठ-5 ■ वर्ष-5 ■ अङ्क-141 | 1 | मार्च 13, 2026 | Website- www.himsanskritam.com | Email-himsanskrit@gmail.com

2 प्रधानमन्त्री अद्य पी.एम-किसान-योजनायाः द्वाविंशतितमम् अनुभागपूर्तिं विमोचयिष्यति

3 पर्यटन- परिवहन- आरक्षणक्षेत्रेषु अंडमान- निकोबार द्वीपसमूहः आदर्श प्रस्तौति, प्रतिव्यक्ति- आयः हिमाचलप्रदेशात् अधिका

5 लखनऊ-विश्वविद्यालयस्य 'मालवीय-सभागारे' तृतीय-वैश्विक-विदुषी-सम्मेलनम्

इण्डियन-ऑयल-कॉर्पोरेशन-लिमिटेडस्य आश्वासनम्

इण्डियन-ऑयल-कॉर्पोरेशन-लिमिटेड (IOCL) इत्यनया संस्थया आश्वासितं यत् सम्पूर्णदेशे इन्धनस्य निर्बाध-आपूर्तिः निरन्तरं वर्तते। सामाजिक-माध्यमस्य (Social Media) एकां सूचनां प्रसाद्य कम्पनी अकथयत् यत् देशे तस्याः सर्वे तैल-पूरण-केन्द्राः (Petrol Pumps) पूर्णतः संचालिताः सन्ति तथा च पेट्रोल-डीजल-अन्यानां पेट्रोलियम-उत्पादानां च पर्याप्तः भण्डारः उपलब्धः अस्ति।

कम्पनी कथयति यत् इन्धनस्य वितरणमपि सुचारुरूपेण प्रचलति। संस्थया ग्राहकाः निवेदिताः यत् ते किंवदन्तीषु (Rumors) ध्यानं न दद्युः तथा च तैल-पूरण-केन्द्रेषु अनावश्यकीं भीडं (Crowd) न कुर्युः। ग्राहकेभ्यः केवलं सत्यापित-सूचनासु एव विश्वासं कर्तुं तथा च पूर्ववत् तैलं क्रेतुं परामर्शः दत्तः।

तञ्जानिया-देशाय भारतस्य मानवीय-सहायता

भारतेन मानवीय-सहायतारूपेण तञ्जानिया-देशस्य राजधान्यां दार-अस-सलाम नगरे स्थिताय 'श्री हिन्दू मण्डल चिकित्सालयाय' जीवनरक्षक-औषधीनां एका खेप (Consignment) प्रेषिता। एताः औषधयः आई.एन.एस. त्रिकन्द (INS Trikand) इति युद्धपोतेन नीयन्ते। अस्य चिकित्सालयस्य स्थापना वर्षे १९१९ तमे भारतीयमूलस्य समुदायेन कृता आसीत्। एषः चिकित्सालयः प्रतिवर्षं सहस्रशः रुग्णानां चिकित्सां करोति। विदेश-मन्त्रालयेन सामाजिक-माध्यमस्य सूचनायां विदेशेषु निवसतां भारतीय-प्रवासि-समुदायानां कल्याणं प्रति देशस्य प्रतिबद्धता पुनरुच्चारिता।

श्रीजायसवालेन उक्तं यत् इरान-देशे प्रायः नव-सहस्र (9,000) भारतीयाः निवसन्ति, भारत-सर्वकारेण च तेहरान-नगरात् बहवः भारतीयाः सुरक्षित-स्थानानि प्रति प्रेषिताः

विदेशमन्त्री डॉ. एस्. जयशङ्करः इरान-देशस्य विदेशमन्त्री सैयद अब्बास अरागची च स्वकीयायां वार्तायां पोत-परिवहन-विषये भारतस्य ऊर्जा-सुरक्षा-सम्बद्धेषु विषयेषु च चर्चां कृतवन्तौ। विदेश-मन्त्रालयस्य प्रवक्त्रा रणधीर-जायसवालेन अद्य नवदेहली-नगरे संवाद-सङ्गोष्ठ्यां सूचितं यत् गतदिवसेषु द्वयोः नेतृयोः मध्ये त्रिवारं वार्तालापः जातः।

श्रीजायसवालेन उक्तं यत् इरान-देशे प्रायः नव-सहस्र (9,000) भारतीयाः निवसन्ति, भारत-सर्वकारेण च तेहरान-नगरात् बहवः भारतीयाः सुरक्षित-स्थानानि प्रति प्रेषिताः। ये भारतीयाः अजरबैजान-आर्मेनिया-मार्गेण इरान-देशं त्यक्तुम् इच्छन्ति, तेभ्यः सर्वकारः वीसा (Visa) प्रदाने सीमा-तरणे च साहाय्यं करोति, येन ते वाणिज्यिक-विमानैः भारतं प्रत्यागन्तुं शक्नुयुः।

सङ्घर्षस्य आरम्भानन्तरं प्रधानमन्त्री नरेन्द्रमोदी खाड़ी-क्षेत्रस्य (Gulf Region) अनेकैः नेतृभिः सह सम्भाषणं कृतवान्। अस्मिन् प्रधानमन्त्रिणा शान्ति-स्थापनायै 'संवाद-कूटनीत्योः' आवश्यकतायां बलं दत्तम्।

बाङ्ग्लादेशाय पेट्रोलियम-उत्पादाः

बाङ्ग्लादेशाय तैल-आपूर्ति-विषये श्रीजायसवालेन कथितं यत् भारतं विशेषतः प्रतिवेशि-देशेभ्यः परिष्कृत-पेट्रोलियम-उत्पादानां प्रमुखः उत्पादकः अस्ति। बाङ्ग्लादेशेन डीजल-तैलस्य कृते अनुरोधः कृतः, यस्य सम्प्रति आकलनं क्रियते। भारतं २००७ वर्षात् असमस्य 'नुमालीगढ़-रिफाइनरी' तः जल-रेल-मार्गाभ्यां तथा च पश्चात् 'भारत-बाङ्ग्लादेश-मैत्री-पाइपलाइन' माध्यमेन आपूर्तिं करोति। श्रीलङ्का-मालदीव-देशाभ्याम् अपि ईदृशाः अनुरोधाः प्राप्ताः, येषु भारतस्य स्वकीय-ऊर्जा-आवश्यकताः दृष्ट्वा निर्णयः भविष्यति।

संयुक्तराष्ट्रं पाकिस्तानस्य वक्तव्यं च:

संयुक्तराष्ट्र-सुरक्षा-परिषदि 'खाड़ी-सहयोग-परिषद्' (GCC) इत्यस्याः प्रस्तावे भारतं सह-प्रायोजकः (Co-sponsor) अस्ति। अनेन सह १३५ देशाः सन्ति। भारत-कनाडा-विषये पाकिस्तानस्य टिप्पणीं निराकुर्वन् जायसवालेन उक्तं यत् परमाणु-अप्रसार-विषये भारतस्य विश्वस्तता बेदागा अस्ति। यस्य देशस्य (पाकिस्तानस्य) इतिहासः एव गुप्त-परमाणु-प्रसारस्य अस्ति, सः अन्येभ्यः नैतिकतायाः पाठं पाठयितुं न शक्नोति।

पश्चिम-एशिया-क्षेत्रे प्रचलितेन सङ्घर्षेण सहैव मुम्बई-नौकाश्रये तैलपोतस्य आगमनम्

पश्चिम-एशिया-क्षेत्रे प्रचलितेन सङ्घर्षेण सहैव, कच्च-तैलपूर्णः (Crude oil) एकः तैलपोतः होर्मुज़-जलडमरूमध्य-मार्गेण श्वः सुरक्षिततया मुम्बई-नगरं प्राप्तवान्। ईरानेन उपरि अमेरिका-इज़रायल-देशयोः अर्वाचीन-आक्रमणानां कारणात् सामुद्रिक-क्षेत्रे यातायातस्य मन्दगतित्वात् भारतं प्राप्तवान् एषः प्रथमः पोतः अस्ति।मुम्बई-नौकाश्रयस्य (Mumbai Port) अधिकारिणां अनुसारं अस्मिन् पोते १,३५,३३५ मीट्रिक-टन-परिमितं कच्च-तैलं वर्तते, एतच्च 'जवाहर-द्वीपम्' प्रति आनीतम् अस्ति।

सुभाषितम्

ईर्ष्या लोभो मदः प्रीतिः,
क्रोधो भीतिश्च साहसम्।
प्रवृत्तिच्छिद्रहेतूनि,
कार्ये सप्त बुधाः जगुः।

भावार्थः- ईर्ष्या, लोभ, अभिमान, मित्रता (अयोग्य व्यक्तियों से), क्रोध, भय और दुःसाहस, ये सात प्रवृत्तियां संसार में किसी कार्य के संपादन में बाधा और हानि पहुंचाती हैं, ऐसा विद्वान् व्यक्तियों का कथन है।

दैनिकं ई-संस्कृतवार्तापत्रम्
हिमसंस्कृतवार्ताः
हिमसंस्कृतवार्तापत्रस्य एकवर्षस्य सदस्यता
१०० ₹
One year subscription to the daily Sanskrit newspaper is Only 100 Rupees
To subscribe, text us a message saying hello on the number below.
7876636263

सूचना- हिमसंस्कृतवार्ताः दैनिकपत्रे व्याकरणात्मक-अशुध्दीनां कृते, राजनैतिक-सांस्कृतिकविचाराणाञ्च कृते सम्बद्धाः पत्रकाराः लेखकाश्च उत्तरदायिनः भविष्यन्ति

कार्यालयः
हिमसंस्कृतम्, प्रकाशनम्
जसवां कोटला तहसीलपरिसरस्य सम्मुखे
कस्बा कोटला जिला कांगड़ा हि.प्र.
पत्रव्यवाहरसङ्केतः-१७७१११
सङ्केतः- प्रबन्धनिदेशिका- शिवानी शर्मा हिमसंस्कृतम्

खाद्यसुरक्षा-मानक-प्राधिकरणस्य परामर्शः

भारतीय-खाद्यसुरक्षा-मानक-प्राधिकरणेन (FSSAI) एकः परामर्शः (Advisory) निर्गतः, येन सूचितं यत् दुग्ध-उत्पादकैः विक्रेतृभिः च स्वकीयं खाद्य-व्यवसायं प्रारभण्यात् पूर्वं अनिवार्यतया पञ्जीकरणं (Registration) करणीयम्। एषः निर्देशः तेभ्यः अस्ति ये डेयरी-सहकारी-समितीनां सदस्याः न सन्ति।परामर्शे नियामक-संस्थया उक्तं यत् केचन दुग्ध-उत्पादकाः विक्रेताराः च पञ्जीकरणं विना अथवा खाद्य-व्यवसाय-विधये अनुज्ञप्तिं (License) विना कार्यं कुर्वन्तः सन्ति। एफ.एस.एस.ए.आई. इत्यनया संस्थया राज्येभ्यः केन्द्रशासितप्रदेशेभ्यः च विशेष-पञ्जीकरण-अभियानस्य चालनाय निर्देशः दत्तः, येन एतत् सुनिश्चितं भवेत् यत् सर्वेषां दुग्ध-उत्पादकानां विक्रेतृणां च समीपे आवश्यकं पञ्जीकरण-प्रमाणपत्रं वा अनुज्ञप्तिः वा स्यात्।

विकसित-भारतस्य' सङ्कल्पना 'विकसित-हिमाचलं' विना अपूर्णा- अनुरागठाकुरः

हिमसंस्कृतवार्ताः- नवदेहली।

पूर्व-केन्द्रीयमन्त्री हमीरपुर-लोकसभा-क्षेत्रस्य सांसदः च अनुरागसिंहठाकुरः देहल्याः 'अम्बेडकर-इन्टरनैशनल-सैन्टर' मध्ये आयोजिते 'हिम-मिलन' कार्यक्रमे हिमाचलप्रदेशस्य प्रवासि-गण्यमान्यैः सह मेलनं कृतवान्, प्रदेशस्य विकास-विषयेषु च स्वविचारान् प्रकटितवान्। सः अवदत् यत् विकसित-भारतस्य सङ्कल्पना विकसित-हिमाचलं विना अपूर्णा अस्ति।'हिम-मिलन' अवसरे देशाय सर्वोच्चं बलिदानं दत्तवन्तः वीरसैनिकान् नमन् सः अकथयत् यत् हिमाचलस्य धरा वीराणां भूमिः अस्ति, अत्रत्यानां जनानां रक्ते देशभक्तिः राष्ट्रसेवा च प्रवाहिता भवति। कारगिल-युद्धे हिमाचलस्य भटाः अदम्यसाहसं शौर्यं च प्रदर्शितवन्तः, येन न केवलं पाकिस्तानम् अपि तु समग्रं विश्वं तेषां वीरतायाः साक्षित्वं प्राप्तवत्। अस्मिन् युद्धे वीरभूमि- हिमाचलस्य ५२ योद्धाः वीरगतिं प्राप्तवन्तः। कारगिलयुद्धे हिमाचलस्य द्वौ वीरौ कैप्टन विक्रमबत्रा, राइफलमैन सञ्जयकुमारः च 'परमवीरचक्रेण' सम्मानितौ अभवताम्, येन हिमाचलस्य वीरभूमये आहत्य ४ परमवीरचक्राणि प्राप्तानि। महावीरचक्र- वीरचक्र- अशोकचक्र- शौर्यचक्रादभिः अनेकैः सैन्यसम्मानैः अलङ्कृताः भूत्वा हिमाचलस्य वीराः देशस्य गौरवम् अवर्धयन्। सः अवदत् यत् समावेशी-विकासः तदैव सार्थकः भवति यदा केन्द्रसर्वकारेण सह राज्यसर्वकारः अपि सक्रियां सकारात्मकं च भूमिकां निर्वहेत्। सः दुर्भाग्यपूर्णं मन्यते यत् हिमाचलप्रदेशे एतादृशं न दृश्यते। काङ्ग्रेस-सर्वकारस्य शासने प्रदेशे 'ऋणेन उद्धारस्य' (Borrowing policy) नीतिः अङ्गीकृता अस्ति। ऋणस्य आधारेण शासनप्रवृत्या अद्य हिमाचलस्य ऋणं १ लक्ष-कोटि-रूप्यकेभ्यः अधिकं जातम्। काङ्ग्रेसस्य 'खटाखट-मॉडल' वास्तवतः निकृष्टं प्रतिरूपं ('खटारा-मॉडल') जातमस्ति, येन जनाः खिन्नाः निराशाश्च सन्ति। राज्यसर्वकारस्य पार्श्वे स्वकर्मचारिभ्यः निवृत्तवेतनधारिभ्यः (Pensioners) च समये धनं दातुं पर्याप्तं संसाधनं नास्ति।सः अवदत् यत् २०१४ तमे वर्षे केन्द्रसर्वकारस्य निर्माणानन्तरं प्रधानमन्त्री नरेन्द्रमोदी हिमालयी-राज्यानां कृते विशिष्टायाः नीतेः आवश्यकतायां बलं दत्तवान्, तस्यां दिशि कार्यम् आरब्धवान् च। अस्य परिणामस्वरूपात् हिमालयी-राज्यानि पूर्वस्य अपेक्षया अधिकं वित्तीयसाहाय्यं सुविधाः च प्राप्तवन्ति। मार्ग- स्वास्थ्य- शिक्षा- ऊर्जा-क्षेत्रेषु पर्वतीयराज्येषु उल्लेखनीयः विकासः अभवत्। हिमालयीय-राज्यानां प्राथमिकताः ध्यात्वा केन्द्रसर्वकारेण 'हिमालयन- स्टेट्स- रीजनल-काउन्सिल' इत्यस्य स्थापना कृता, यस्य उद्देश्यं जलसुरक्षा, सततपर्यटनं, शाश्वतकृषिः, दत्तांशप्रबन्धनं (Data management) कौशलविकासश्च अस्ति। सः अन्ततः अवदत् यत् यदा विकसित-भारतस्य चर्चा भवति, तर्हि तस्य मार्गः हिमाचलप्रदेशात् एव गच्छति, अतः विकसित- भारतस्य लक्ष्यं विकसित-हिमाचलं विना पूर्णं भवितुं न शक्नोति।

प्रधानमन्त्री अद्य पी.एम-किसान-योजनायाः द्वाविंशतितमम् अनुभागपूर्तिं विमोचयिष्यति

प्रधानमन्त्री नरेन्द्रमोदी अद्य असम-राज्यस्य गुवाहाटी-नगरात् पी.एम-किसान-योजनायाः द्वाविंशतितमम् अनुभागपूर्तिं विमोचयिष्यति। गतप्रातः नवदेहल्यां वार्ता सम्मेलने कृषि-कल्याणमन्त्री शिवराजसिंह चौहानः इतस्य घोषणाम् अकरोत्। सः अवदत् यत् प्रधानमन्त्री प्रायः अष्टादश-सहस्र-कोटि-रूप्यकाणि प्रत्यक्ष-लाभ-हस्तान्तरण प्रक्रियया (DBT) प्रायः नव कोटि-कृषकाणां कोषेभ्यः प्रेषयिष्यति। अनेन सहैव सर्वकारेण 'भारत-विस्तार' (Bharat Vistar) इति ए.आई-आधारित-डिजिटल-मञ्चस्य प्रथम चरणस्य शुभारम्भः कृतः, येन कृषकाः कृषि सम्बद्धान् प्रश्नान् समाधातुं शक्ष्यन्ति ।

विदेशमन्त्री डा. एस्. जयशङ्करः, इरानी समकक्षी सैयद्-अब्बास्-अराघ्ची च चर्चां कृतवन्तः

विदेशमन्त्री डा. एस्. जयशङ्करः, तस्य इरानी समकक्षी सैयद्-अब्बास्-अराघ्ची च स्वस्य अन्तिमसंवादे नौवहनस्य सुरक्षायाः, भारतस्य ऊर्जा-सुरक्षायाः च विषयेषु चर्चा कृतवन्तः। अद्य अपराह्णे नवदेहली-नगरे प्रसारमाध्यमेन वार्तालापं कुर्वन् विदेशमन्त्रालयस्य प्रवक्ता रणधीर-जयसवालः इत्येषः अवदत् यत् गतदिनेषु द्वौ अपि मन्त्रिणौ परस्पर-वार्तालापं कृतवन्तौ इति।

राज्यसभायाः नेता जे.पी. नड्डा फारूक अब्दुल्ला-महोदयस्य उपरि जातस्य आक्रमणस्य विषये उच्चस्तरीयान्वेषणं कर्तुं आश्वासनं दत्तवान्

विपक्षस्य नेता मल्लिकार्जुन खड़गे महोदयः शून्यकाले जम्मू-काश्मीर नियम व्यवस्थायाः स्थितिं फारूक अब्दुल्ला-महोदयस्य उपरि प्राणघातक-आक्रमणस्य च विषयं उत्थापितवान्। तस्य उत्तरं यच्छन् नड्डा-महोदयः अवदत् यत् सर्वकारः एतं विषयं अतिगम्भीरतया गृह्णाति। किन्तु, सः विपक्षस्य आलोचनां कुर्वन् अवदत् यत् एतस्याः घटनायाः राजनीतीकरणं नैव करणीयम्। गतसायङ्काले जम्मू-नगरे एकस्मिन् विवाह-समारोहे फारूक अब्दुल्ला-महोदयस्य उपरि एकेन भिशुंडीधारिणा गोलिका प्रहारः कृतः, किन्तु सः चमत्कारिकरूपेण सुरक्षितः अस्ति।

राष्ट्रिय-कैडेट-कोर (NCC) महानिदेशकानां सम्मेलनम्

राष्ट्रिय-कैडेट-कोर (एनसीसी) इत्यस्य अतिरिक्त-महानिदेशकानां उप-महानिदेशकानां च द्विदिवसीयम् सम्मेलनम् नवदेहली-नगरे आरब्धम्। अस्मिन् अवसरे रक्षासचिवः राजेशकुमारसिंहः वर्ष २०४७ पर्यन्तं 'विकसित-भारतम्' इति दृष्टिकोणेन सह एन.सी.सी. इत्यस्य महत्त्वं प्रतिपादितवान्। सः सम्पूर्णदेशे प्रचालितेषु विविधेषु सामाजिक-कार्यक्रमेषु एन.सी.सी. इत्यस्य महत्वपूर्ण-योगदानस्य प्रशंसाम् अपि कृतवान्। एन.सी.सी. इत्यस्य महानिदेशकः वीरेन्द्रवत्सः सङ्घटनस्य विस्ताराय आधारभूत-संरचनायाः सुदृढीकरणाय च गते वर्षे कृतानां नूतन-प्रयासाणाम् (Pahal) उल्लेखं कृतवान्।

राष्ट्रपतिः कृषि-क्षेत्रे महिलानां भूमिकां वर्धयितुं उद्घोषं कृतवती

राष्ट्रपतिः द्रौपदी मुर्मू महोदया कृषि-क्षेत्रे महिलानां भूमिकां वर्धयितुं उद्घोषं कृतवती। नवदेहली-नगरे 'कृषि-खाद्य-प्रणाल्यां महिलानां भूमिका' इति त्रि-दिवसीयस्य वैश्विक सम्मेलनस्य उद्घाटनं कृत्वा राष्ट्रपतिः उक्तवती यत् नीति-निर्धारणे, निर्णय-प्रक्रियासु, नेतृत्व-पदेषु च महिलानां सहभागिता आवश्यकी अस्ति।

राष्ट्रपतिः उक्तवती यत् सर्वेषु स्तरेषु महिलानां सक्रियता लैङ्गिक समावेशी कृषि-विकासं वर्धयिष्यति। सा संसूचितवती यत् विश्वे जनाः-ग्रहाः-समृद्धिः-शान्तिः-सहभागिता चेत्येतेषु पञ्च-विषयेषु समानं बलं दातव्यम्। कृषिक्षेत्रे समेत्य सर्वेषु क्षेत्रेषु महिलानां समावेशनेन एषः संसारः अधिकं संवेदनशीलः सामञ्जस्यपूर्णः च भविष्यति। कृषि-कल्याणमन्त्री शिवराजसिंह चौहानः अवदत् यत् एषः मञ्चः राष्ट्रस्य अनुसन्धान-क्षेत्रे महिला-केन्द्रित कार्येभ्यः गतिं प्रदास्यति।

हिमसंस्कृतवार्ताः, ईदरधीरजः,हैदराबादः

वार्ता-संवादः

नन्दिनी- नमो वः। अद्यतने वार्ता-कार्यक्रमे स्वागतं करोमि। नमस्ते काव्ये। तैलस्य मूल्यम् अधिकं वर्धितम्, अतः कर्मकरैः स्वगृहात् एव कार्यं याचितम्।

काव्या- नमस्ते नन्दिनि। आम्, इन्धन-सङ्कटेन जनैः कष्टम् अनुभूतम्। अन्या एका वार्ता मया श्रुता। आङ्ग्लोदेशीयः एकः नरः नीलो जातः, परन्तु सः रोगेण न, अपि तु रात्रिवस्त्रस्य रागेण एव रञ्जितः! एतत् दृष्ट्वा वैद्यैः अपि हसितम्।

नन्दिनी- अहो! वस्त्राणाम् रङ्गेन एव सः नीलवर्णीयः कृतः इति अतीव हास्यजनकम्। इदानीं बिहार-प्रान्तस्य वार्तां शृणु। तत्र प्राचीन-बौद्ध-तीर्थ-मार्गे पुरातत्त्वविद्भिः उत्खननं प्रारब्धम्।

काव्या- उत्तमम्, प्राचीनानां मार्गाणां रक्षणं तैः सम्यक् कृतम्। कृषिविषये अपि अहं एकां नूतनां वार्तां पठितवती अस्मि। महाराष्ट्र-राज्यस्य एकस्मिन् ग्रामे कृषकैः प्रतिदिनं दशलक्ष-पाटलपुष्पाणि विक्रीतानि।

नन्दिनी- अहो आश्चर्यम्! पाटलपुष्पाणां विक्रयणेन तैः ग्रामवासिभिः महती समृद्धिः प्राप्ता।

HP WEATHER- अटल- सुरङ्ग- रोहताङ्ग- पाङ्गी- किन्नौरक्षेत्रेषु हिमपातः, भुन्तरे करकापातः

हिमसंस्कृतवार्ताः- शिमला। हिमाचलप्रदेशे प्रतिकूल-ऋतोः पीतसचेतना इति सूचनायाः मध्ये गुरुवासरे अटल-सुरङ्ग-रोहताङ्ग, केलाङ्ग, पाङ्गी च क्षेत्रेषु हिमपातः अभवत्, भुन्तरे च करकापातः (ओलावृष्टि) जातः। मनाली-काङ्गड़ा- जनपदयोः अनेकक्षेत्रेषु वर्षा अभवत्। राजधानी-शिमलासहितं बहुषु जनपदेषु मेघानाम् उपस्थितौ अपि आतपः प्रफुल्लितः आसीत्। रामपुर- ज्यूरी- झाकड़ी- सराहनक्षेत्रेषु दीर्घकालानन्तरं अपराह्णे प्रायः अर्धघण्टां यावत् वर्षा अभवत्। अपरपक्षे किन्नौरस्य उच्चक्षेत्रेषु तथा हाङ्गो-नाको-ग्रामेषु हिमपातः अभवत्। अनेन अधिकतम-तापमाने द्वौ डिग्री-परिमितं न्यूनता अङ्किता। प्रदेशस्य उच्चपर्वतीयक्षेत्रेषु अधुना पुनः प्रातःकाले सायङ्काले च मन्दं शैत्यं जातम्।

राज्ये २६ मार्च-दिनाङ्कपर्यन्तं वर्षिष्यन्ति मेघाः

ऋतुविज्ञानकेन्द्र-शिमलायाः अनुसारं १५ तः १८ मार्च पर्यन्तं सम्पूर्णप्रदेशे ऋतुः प्रतिकूलः स्थास्यति इति पूर्वानुमानम् अस्ति। अस्मिन् समये शिमलासहितं अधिकांशस्थानेषु वर्षा-हिमपातयोः सम्भावना वर्तते। १४ मार्च दिनाङ्कस्य रात्रितः प्रदेशे 'पश्चिमी विक्षोभः' सक्रियः भविष्यति। सहैव तीक्ष्ण-वाताय 'येलो अलर्ट' इत्यपि प्रदत्तमस्ति।

अपरपक्षे प्रदेशस्य समतल-जनपदेषु यथा- ऊना, बिलासपुरं, हमीरपुरं, काङ्गड़ा, सोलनम्, सिरमौरः च क्षेत्रेषु शुक्र-शनिवासरे उष्णलहरी (Loo) प्रवहनस्य पीतसचेतना कृता। विभागेन विस्तारित- पूर्वानुमानमपि निर्गतं, यस्य अनुसारं २० तः २६ मार्च पर्यन्तं राज्यस्य अनेकस्थानेषु मन्द-मध्यम- वर्षा- हिमपातयोः सम्भावना अस्ति। वर्षायाः मात्रा राज्यस्य अधिकांशस्थानेषु सामान्यात् अधिका भवितुम् अर्हति।

मासद्वये सीबीएसई-विद्यालयेषु सर्वे शिक्षकाः उपलब्धाः भविष्यन्ति, 'ड्रेस-कोड' निर्धारितं भविष्यति- मुख्यमन्त्री सुक्खुः

हिमसंस्कृतवार्ताः- हमीरपुरम्। मुख्यमन्त्री सुखविन्दरसिंहसुक्खुः अवदत् यत् प्रदेशस्य १४० विद्यालयेषु सीबीएसई (CBSE) पाठ्यक्रमः प्रवर्तते, मासद्वयाभ्यन्तरे च एतेषु विद्यालयेषु शिक्षकाणां नियुक्तिः भविष्यति। एतेषां विद्यालयानां छात्राणां कृते पृथक् 'ड्रेस-कोड' अर्थात् वेशभूषा अपि निर्धारिता भविष्यति। सः अकथयत् यत् शिक्षाविभागे शीघ्रमेव ४०० व्याख्यातृणां (Lecturers) तथा ४०० सहायक- व्याख्यातृणां पदानि पूरयिष्यन्ते। हमीरपुर- स्थित- 'साइंस कॉलेज' इत्यस्मै सः २० कोटि-रूप्यकाणां अनुदानस्य घोषणां कृतवान्। मुख्यमन्त्री गुरुवासरे सिद्धार्थ राजकीयमहाविद्यालयः नादौनः इत्यस्य २९ तमे वार्षिक- पुरस्कार-वितरणसमारोहे विभिन्नक्षेत्रेषु उत्कृष्टप्रदर्शनं कृतवन्तः छात्रान् सम्मानितवान्। सः अवदत् यत् राज्यसर्वकारः छात्रान् भविष्यस्य आह्वानानां कृते सज्जीकर्तुं शिक्षाव्यवस्थायां आवश्यक-परिष्कारान् करोति।

मुख्यमन्त्रिणा सूचितं यत् हमीरपुरे कर्करोग- चिकित्सालयाय (Cancer Hospital) ३०० कोटि- रूप्यकाणि स्वीकृतानि सन्ति। अत्र 'सुपर स्पेशलिटी ब्लॉक' अपि स्थापयिष्यते तथा १०० कोटि-रूप्यकाणां व्ययेन 'मदर एण्ड चाइल्ड' चिकित्सालयस्य निर्माणं प्रचलति। सः नादौन-महाविद्यालये आगामीसत्रात् भौतिकविज्ञानं, जीवविज्ञानं, वनस्पतिविज्ञानं च सह MCA तथा MBA पाठ्यक्रमाणाम् आरम्भस्य घोषणां कृतवान्। सांस्कृतिककार्यक्रमेभ्यः सः ५ लक्ष-रूप्यकाणि दातुं प्रतिज्ञातवान्।

नादौननगरं 'क्रीडा-पर्यटनस्य' (Sports Tourism) केन्द्रं भविष्यति

मुख्यमन्त्री अवदत् यत् भविष्ये नादौननगरं क्रीडापर्यटनस्य प्रमुखकेन्द्ररूपेण विकसिष्यति। खरीड़ीस्थाने १६० कोटिरूप्यकाणां व्ययेन अत्याधुनिकं क्रीडाकेन्द्रं (Sports Center) निर्मीयते, यत् जूनमासपर्यन्तं पूर्णं भविष्यति। एतदतिरिच्य ब्यासनद्यां ३०० कोटि-रूप्यकाणां व्ययेन 'रिवर फ्रण्ट', ८० कोटि-रूप्यकैः 'रिवर राफ्टिंग सेण्टर', १०० कोटिरूप्यकैः 'वेलनेस केन्द्रं स्थापयिष्यते। नादौन- विधानसभाक्षेत्रे अस्मिन्नेव सत्रात् नव (९) सीबीएसई-विद्यालयाः आरप्स्यन्ते। हमीरपुरे ३०० कोटि-रूप्यकाणां व्ययेन नूतनं बसस्थानकम् (Bus Stand) अपि निर्मीयते। शुद्धपेयजलार्थं जलस्य गुणवत्ता-परिष्कारे १५०० कोटि-रूप्यकाणि व्ययिष्यन्ते। स्वस्य छात्रजीवनं राजनैतिक-यात्रां च स्मरन् मुख्यमन्त्री अवदत् यत् २०२२ तमे वर्षे विधानसभा- निर्वाचनस्य मतगणनाकाले अस्मिन्नेव महाविद्यालये सः भावनात्मकान् क्षणान् अनुभवति स्म। सः अवदत् यत् भाग्यवशात् जनानां आशीर्वादेन च तस्मै प्रदेशस्य सेवायाः अवसरः प्राप्तः।

पर्यटन- परिवहन- आरक्षणक्षेत्रेषु अंडमान- निकोबार द्वीपसमूहः आदर्शं प्रस्तौति, प्रतिव्यक्ति- आयः हिमाचलप्रदेशात् अधिका

हिमसंस्कृतवार्ताः- मण्डी। विद्युतः पेयजलस्य च समस्याभिः, प्रतिकूल-भौगोलिक- परिस्थितिभिः च जुषमाणः अपि अंडमान- निकोबार द्वीपसमूहः पर्यटन-परिवहन- आरक्षणक्षेत्रेषु नूतनम् आदर्शं स्थापयति। परितः क्षारेण समुद्रेण आवृतः अयं द्वीपसमूहः यद्यपि पेयजलसंकटेन ग्रस्तः अस्ति, तथापि प्रतिवर्षं अत्रत्यायाः जनसंख्यायाः त्रिगुणाः पर्यटकाः आगच्छन्ति। एतावता अपि अत्रत्याः मार्गाः गर्तरहिताः सन्ति। अंडमान- प्रशासनेन स्वकीयाः लघुपर्यटनस्थलानि- तानि ऐतिहासिकानि स्युः वा पुलिनतटाः (Beaches) एवं संयोजिताः सन्ति यत् पर्यटकाः सप्ताहपूर्वं न प्रतिनिवर्तन्ते। अत्र यातायातबाधा नैव दृश्यते। सामान्याः जनाः यातायात- नियमानां पालनं कुर्वन्ति, पर्यटकेभ्यः अपि कारयन्ति। वाहनचालकाः स्वयं सुरक्षापट्टिकां धरन्ति, सहयात्रिभ्यः अपि अनिवार्यं कुर्वन्ति। द्विचक्रिकासु पृष्ठे उपविष्टाः अपि शिरस्त्राणं (Helmet) धरन्ति।

अविवेकपूर्ण- वाहनचालने मासत्रयस्य, बीमारहितचालने च षण्मासानां कारावासस्य प्रावधानम् अस्ति। विकासे अंडमानः हिमाचलप्रदेशात् अग्रे अस्ति। २०२४ तमे वर्षे अंडमानस्य प्रतिव्यक्ति-आयः ३,१०,१४३ रूप्यकाणि आसीत्, यदा तु हिमाचलस्य (अक्तूबर २०२५ पर्यन्तं) २,५७,२१२ रूप्यकाणि अस्ति। २०२६ वर्षस्य अन्ते अंडमानस्य आयः चतुर्लक्षं यावत् भविष्यति। केन्द्रसर्वकारेण अत्र ३० सहस्रकोटि-रूप्यकाणाम् निवेशः कृतः अस्ति।

नीले समुद्रे धाविष्यति 'जल-मेट्रो'

अंडमान-निकोबार द्वीपसमूहे न तु रेलयानं न च रेलमार्गाः सन्ति, तथापि समुद्रे 'मेट्रो' चालनस्य सज्जता अस्ति। विशाले समुद्रे विकीर्णान् द्वीपान् परस्परं योजयितुं 'वाटर मेट्रो' मुख्यं साधनं भविष्यति। २०२५ तमे वर्षे भारते १७ नगरेषु अस्य अध्ययनं प्रारब्धम्, यत्र अंडमानस्यापि चयनं जातम्। इदानीं पोर्ट ब्लेयरतः २० द्वीपेभ्यः सर्वकारः न्यूनमूल्ये नौकासुविधां ददाति, यत्र पशवः वाहनानि च अपि गन्तुं शक्नुवन्ति।

हिमाचलस्य वीरपुत्रस्य हिरदारामस्य साक्ष्यं ददाति 'काला पानी'

मंडीनगरस्य स्वतन्त्रतासेनानिनः हिरदारामस्य स्वरः अद्यापि सेल्युलरकारावासस्य प्रकोष्ठेषु श्रूयते। तस्मिन् काले 'काला पानी' न केवलं दण्डः, अपि तु मनुष्यस्य आत्मगौरवं मर्दयितुं षड्यन्त्रम् आसीत्। कैदिनः वृषभाः इव तैलनिष्कर्षणाय कोल्हूयन्त्रे नियोज्यन्ते स्म। कालापानी- कारावासस्य भित्तयः अद्यापि तस्य बलिदानस्य शौर्यस्य च गाथां गायन्ति।

अन्याः महत्त्वपूर्णाः उपलब्धयः:-

- बिन्दु-सिञ्चन-पद्धतिः (Drip Irrigation): कृषिक्षेत्रे ९० प्रतिशतं अन्यराज्येषु निर्भरः अंडमानः इदानीं 'सेंसर' युक्त-सिञ्चनस्य आदर्शं प्रस्तौति। भूमौ जलन्यूनतायां सत्यां स्वयमेव सिञ्चनं प्रारभते। हिमाचलस्य सेब-फलानां कृते एषा प्रणाली वरदानं भवितुम् अर्हति।
- सौर-ऊर्जा: अत्र ६५ प्रतिशतं विद्युत् 'डीजल' इन्धनेन उत्पद्यते, सौर-ऊर्जायाः भागः ३० प्रतिशतं अस्ति। प्रदूषणं न्यूनीकर्तुं सौर-ऊर्जायां बलं दीयते।
- जनजाति-संरक्षणम्: प्रशासनं 'जारवा' जनजातेः संरक्षणं करोति, ये वनेषु निवसन्ति। निकोबार- द्वीपसमूहे अद्यापि सामान्यानां प्रवेशः निषिद्धः अस्ति, येन आदिवासिनां जीवनशैली सुरक्षिता स्यात्।

'तृतीयपक्षे' (Third Front) यः गन्तुम् इच्छति सः गच्छतु, वयं कमपि रोद्धुं न शक्नुमः- मुख्यमन्त्री सुक्खु

हिमसंस्कृतवार्ताः- हमीरपुरम्। मुख्यमन्त्री सुखविन्दर सिंह सुक्खु अवदत् यत् 'तृतीयपक्षः' (Third Front) लोकतन्त्रस्य अधिकारः अस्ति। वयं कमपि रोद्धु न शक्नुमः, यः गन्तुम् इच्छति सः गच्छतु। सः अकथयत् यत् प्रदेशे काङ्ग्रेस-सर्वकारस्य वर्षद्वयं पूर्णम् अभवत्। अस्मिन् अल्पकाले वयं जनेभ्यः अनेकाः जनकल्याणकारिण्यः योजनाः आनीतवन्तः। भारतीय जनता पार्टी (भाजपा) उत्तरं ददातु यत् सा किमर्थं हिमाचलस्य विकासस्य विरोधिनी अस्ति तथा च आरडीजी विषये किमर्थं मौनं धारयति।तस्मात् पूर्वं, हमीरपुरस्य 'नादौन' क्षेत्रस्य द्विदिवसीयप्रवासे प्राप्तस्य मुख्यमन्त्री-महोदयस्य काङ्ग्रेसकार्यकर्तृभिः जिलाप्रशासनस्य अधिकारिभिः च 'अमतर' क्रिकेट-क्रीडाङ्गणे सोत्साहं स्वागतं कृतम्। ततः परं मुख्यमन्त्री नादौननगरस्य राजकीयमहाविद्यालयं प्राप्तवान्, यत्र तेन बहुउद्देश्यीय-भवनस्य शिलान्यासः कृतः, डिजिटल- पुस्तकालयस्य आभासी-कक्षायाः स्मार्ट- कक्षायाः च उद्घाटनं कृतम्।

रोबोटिक- शल्यक्रिया (Robotic Surgery) विषये प्रत्युत्तरम्

विपक्षस्य नेतुः जयराम ठाकुरस्य 'रोबोटिक- शल्यक्रिया' सम्बन्धिषु वक्तव्येषु प्रहारं कुर्वन् मुख्यमन्त्री अवदत् यत्- "एम्स (AIIMS) इत्यस्य धर्तौ हिमाचले 'रोबोटिक-शल्यक्रिया' उपलब्धा कृता अस्ति।द्वितीयपृष्ठादग्रे.. किन्तु जयराम ठाकुरः मुख्यमन्त्री सन् 'नेरचौक' चिकित्सा-महाविद्यालये एकाम् एम. आर. आई. (MRI) यन्त्रमपि स्थापयितुं न शक्तवान् आसीत्।" सः उक्तवान् यत् भाजपा तथा पूर्वमुख्यमन्त्री हिमाचलस्य विकासं दृष्ट्वा पूर्णतः कुण्ठाग्रस्ताः सन्ति। राज्ये स्वास्थ्यसुविधानां उच्चस्तरीकरणाय बलं दीयते येन सामान्याः जनाः अपि लाभान्विताः भवेयुः।

अन्याः प्रमुखाः घोषणाः-

•एलपीजी (LPG) आपूर्तिः- मुख्यमन्त्रिणा स्पष्टीकृतं यत् सम्प्रति प्रदेशे पाकवाष्पस्य कोऽपि अभावः नास्ति। यदि समस्या भविष्यति तर्हि सर्वकारः उचितं पदं उत्पेक्ष्यते।

• हमीरपुर- चिकित्सा-महाविद्यालयः-: जूनमासतः हमीरपुर-चिकित्सा- महाविद्यालयः 'जोलसप्पड़' परिसरं प्रति स्थानान्तरितः भविष्यति, तत्रैव कक्षाः आरप्स्यन्ते।

मनोहरलालखट्टरेण सह मिलितवान् विक्रमादित्यसिंहः; जाठियादेवी-हिमचण्डीगढ़-परियोजनाभ्याम् साहाय्यं प्रार्थितवान्

हिमसंस्कृतवार्ताः - नवदेहली। प्रदेशस्य नगरविकासमन्त्री विक्रमादित्यसिंहः गुरुवासरे केन्द्रीय-आवास-एवं-नगरकार्यमन्त्रिणा मनोहरलालखट्टरेण सह मेलनं कृत्वा राज्यस्य नगरविकासपरियोजनाभ्यः विशेषकेन्द्रीय-साहाय्यस्य अभ्यर्थनां कृतवान्। विक्रमादित्यः खट्टरमहोदयं प्रति शिमला-नगरस्य जाठियादेवी तथा बद्दी-क्षेत्रस्य 'हिमचण्डीगढ़' (Him Chandigarh) परियोजनायै हिमाचलस्य विशेषसाहाय्यार्थं आग्रहं कृतवान्। मन्त्री 'अमृत २.०' (AMRUT 2.0) तथा 'स्वच्छ भारत मिशन (शहरी)' अन्तर्गतं हिमाचलप्रदेशाय केन्द्रीय-आवंटनस्य वर्धनाय अनुरोधं कृतवान्, येन अधिकाधिकेषु शहरी-निकायेषु पेयजल-आपूर्तिः, सीवरेज-सञ्जालं, जलनिकासी तथा ठोस-अपशिष्ट-प्रबन्धनस्य लाभः प्राप्तुं शक्येत।

सः अवदत् यत् राज्यसर्वकारः सर्वेषु नगरेषु 'प्रतिगृहं नल-सम्पर्कं' (Tap Connection), आधुनिक-सीवरेज-शोधन-संयन्त्रं तथा वैज्ञानिक-अपशिष्ट-प्रबन्धन-व्यवस्थां स्थापयितुं लक्ष्यं निश्चित्य कार्यं कुर्वन् अस्ति। एतदतिरिच्य डिजिटल-गवर्नेंस क्षेत्रे सः राष्ट्रिय-नगर-डिजिटल-मिशन अन्तर्गतं UPYOG मञ्चस्य माध्यमेन 'एकं राज्यम्, एकं पटलम्' (One State, One Portal) इति प्रतिरूपस्य (Model) प्रवर्तनस्य सूचनां दत्तवान्।

विक्रमादित्यसिंहः अकथयत् यत् केन्द्रात् प्राप्यमाणानि अधिकांश-आवंटनानि जनसङ्ख्यायाः क्षेत्रफलस्य च आधारेण भवन्ति, येन पर्वतीयराज्याणां वास्तविकी व्ययक्षमता आह्वानानि च पूर्णतया न दृश्यन्ते। अतः हिमाचलप्रदेशाय 'विशेष-श्रेण्याः पर्वतीयराज्यत्वेन' अतिरिक्तसहयोगः प्रदानं भवितव्यम्। केन्द्रीयमन्त्री मनोहरलालखट्टरः आश्वस्तं कृतवान् यत् एतेषु प्रस्तावेषु गम्भीरतया विचारः करिष्यते।

उत्तरप्रदेशस्य मुख्यवार्ताः

१. उत्तरप्रदेशे एल.पी.जी. (LPG) इन्धनस्य गभीरं सङ्कटम्

खाड़ी-देशेषु प्रचलतः सङ्घर्षस्य कारणात् उत्तरप्रदेशस्य अनेकनगरेषु पाक-वायु-इन्धनस्य (रसोई गैस) महती न्यूनता दृश्यते।

चिकित्सालयेषु उपहारगृहेषु च प्रभावः: लखनऊ-नगरस्य चिकित्सालयेषु रुग्णानां भोजने कर्तनस्य वार्ताः सन्ति, आगरा-अलीगढ़-नगरयोः च अनेकानि उपहारगृहाणि (Hotels) पिधानस्य सङ्कटं प्राप्तानि।

कृष्णविपणनं (Black Marketing) प्रदर्शनं च-: कानपुर-गोरखपुर-नगरयोः तैल-अभिकरण-स्वामिनः कारागारं प्रेषिताः। लखनऊ-नगरे समाजवादी-पक्षेण अस्याः न्यूनतायाः विरुद्धं विरोध-प्रदर्शनं कृतम्।

२. ऋतुविज्ञान-विभागेन अतिवृष्टेः वातचक्रस्य च सूचनम् (Alert)

'पश्चिमी विक्षोभ' इत्यस्य सक्रियत्वात् उत्तरप्रदेशस्य अनेकजनपदेषु ऋतुपरिवर्तनं भविष्यति।

संचेतना-: ऋतुविज्ञान-विभागेन आगामिषु २४-४८ घण्टासु उत्तरप्रदेशसहितेषु उत्तरभारतस्य ७ राज्येषु अतिवृष्टेः ५५ कि.मी./घण्टा वेगेन वातचक्रस्य च सूचना दत्ता।

तापमानम्-: वृष्ट्या तापमानं न्यूनीभविष्यति, येन पुनः शीतस्य अनुभवः भवितुं शक्नोति।

३. स्वर्ण-रजतयोः मूल्येषु भारी-वृद्धिः

उत्तरप्रदेशस्य 'सर्राफा-विपण्यां' स्वर्णस्य मूल्येषु 'सुनामी' इव तीव्रतर-वृद्धिः दृष्टा।

स्वर्णम्-: २४ कैरेट-स्वर्णस्य मूल्यं ₹१,५८,२४० (प्रति १० ग्राम) अभवत्।

रजतम्-: रजतस्य मूल्यं ₹३,००,००० (प्रति किलोग्राम) इत्यस्य समीपे स्थिरं वर्तते।

४. आधारभूत-संरचना विकासकार्याणि च

महराजगञ्जः: नगर-विकास-योजनान्तर्गतं ४३ नूतन-मार्गाणां निर्माणाय १३.६४ कोटि-रूप्यकाणां स्वीकृतिः दत्ता।

गोण्डा-: डोमाकल्पी-स्थाने देवीपाटन-मण्डलस्य 'स्पोर्ट्स कॉलेज' निर्माणस्य सज्जता आरब्धा, यस्मै ३० एकड-परिमितं भूमिं कृषि-विभागः दास्यति।

५. अन्याः महत्त्वपूर्णाः घटनाः

रमजान-२०२६: अद्य रमजान-मासस्य २३ तमः उपवासः (रोजा) अस्ति। लखनऊ-नगरे 'इफ्तार' समयः सायंकाले ६:०९ (सुन्नी) तथा ६:२३ (शिया) निश्चितः।

न्यायालयस्य आदेशः-: इलाहाबाद-उच्च-न्यायालयेन बरेली-नगरे गृहे नमाज-अवरोधस्य विषये तत्रत्यौ मण्डलाधिकारी (DM) आरक्षकाधीक्षकः (SSP) च २३ मार्च दिनाङ्के व्यक्तिगततया आहूतौ।

बहराइच-नगरे द्वीपी (Leopard): मनुष्यभक्षक-द्वीपिनं ग्रहीतुं प्रचालिते अभियाने एकः द्वीपी पञ्जरे बद्धः, येन ग्रामवासिनः शान्तिं प्राप्तवन्तः।

महाराष्ट्रस्य प्रमुखाः वार्ताः

१. मुम्बई-नगरे इन्धनस्य अभावः: जनजीवने प्रभावः

खाड़ी-क्षेत्रे प्रचलतः सङ्घर्षस्य प्रभावेण मुम्बई-नगरे एल.पी.जी. (LPG) तथा पेट्रोल-डीजल-इन्धनस्य आपूर्तिः बाधिता अस्ति।

संचेतना-: राज्यसर्वकारेण नागरिकेभ्यः संचेतना दत्ता यत् ते अनावश्यकं सम्मर्दं न कुर्युः।

चिकित्सालय-भोजनालययोः स्थितिः: मुम्बई-पुणे-नगरयोः अनेक-भोजनालयेषु इन्धन-अभावात् सेवाः प्रभाविताः सन्ति।

२. विदर्भ-मराठवाडा क्षेत्रे अतिवृष्टेः संचेतना

ऋतुविज्ञान-विभागेन (IMD) आगामि-होरासु विदर्भ-मराठवाडा-क्षेत्रेषु वज्रपातेन सह अतिवृष्टेः संचेतना निर्गता।

कृषकाणां चिन्ता-: अकालिक-वृष्ट्या (Unseasonal rain) द्राक्षा (Grapes) तथा आम्रफलानां कृते महती हानिः भवितुं शक्नोति।

३. मुम्बई-कोस्टल-रोड (Coastal Road) इत्यस्य द्वितीय-चरणस्य उद्घाटनम्

मुख्यमन्त्री एकनाथशिन्दे अद्य मुम्बई-कोस्टल-रोड इत्यस्य द्वितीय-चरणस्य 'मरीन-ड्राइव' तः 'वरली' पर्यन्तं उद्घाटनं कृतवान्। अनेन दक्षिण-मुम्बई-क्षेत्रे यातायातस्य समस्या न्यूनीभविष्यति।

४. टाटा-मुम्बई-मैराथन (Tata Mumbai Marathon) २०२६ इत्यस्य घोषणा

मुम्बई-नगरे आगामि-वर्षस्य मैराथन-स्पर्धायाः तिथयः घोषिताः। अस्मिन् वर्षे पञ्चाशत्-सहस्राधिक-धावकाः (Runners) भागं ग्रहीष्यन्तीति सम्भावना वर्तते।

५. स्वर्ण-मूल्येषु अभूतपूर्व-वृद्धिः

महाराष्ट्रस्य सर्राफा-विपण्यां स्वर्णस्य मूल्यं प्रति १० ग्राम ₹१,५९,००० अभवत्। रजतस्य मूल्यमपि ₹३,०५,००० प्रति किलोग्राम पर्यन्तं प्राप्तम्।

✍ असमप्रदेशीयः विज्ञानशिक्षकः, नारदोपाध्यायः

संस्कृतं मधुरं सदा -०७

शान्तिर्हि मनुष्यजीवनस्य मूलभूतः, काम्यः च विषयः। विना शान्तिं मनुष्यः स्वलक्ष्यम् अधिगन्तुं नार्हति । वेदादिग्रन्थेषु अपि बहुत्र शान्तिपाठः उल्लिखितः प्राप्यते । यथा -

ओं भद्रं कर्णेभिः शृणुयाम देवा भद्रं पश्येमाक्षभिर्यजत्राः। स्थिरैरङ्गैस्तुष्टुवांसस्तनूभिर्व्यशेम देवहितं यदायुः।। पुनश्च, स्वस्ति न इन्द्रो वृद्धश्रवाः स्वस्ति नः पूषा विश्ववेदाः । स्वस्ति नस्ताक्ष्र्यो अरिष्टनेमिः स्वस्ति नो बृहस्पतिर्दधातु ।। ओं शान्तिः! शान्तिः ! शान्तिः !

उपर्युक्तस्य मन्त्रद्वयस्य आशयो यत् वयं कर्णाभ्यां सदैव कल्याणमयं वचनं शृणुयाम, यज्ञकर्मसु समर्थाः भूत्वा नेत्राभ्यां शुभदर्शनं कुर्याम । एवमेव स्वकीयैः स्थिरयुतैः शरीराङ्गैः देवान् स्तुत्वा वयं हितकरम् आयुः भुञ्जीमहि । महान् कीर्तिमान् इन्द्रः अस्माकं कल्याणं करोतु । परमः ज्ञानवान्, धनवान् च पूषा अस्माकं मङ्गलं करोतु । यः अरिष्टानां कृते चक्रसमानः, सः गरुडः अस्मभ्यं शुभं, स्वस्ति च दद्यात् । एवं देवगुरुः बृहस्पतिः अस्मभ्यं शान्तिं, कल्याणञ्च दद्यात् । त्रिविधः तापः अस्मत्तः दूरीभवेत् इति । तस्मात् जीवने शान्तिप्राप्त्यर्यं मनुष्येण सदैव शुभचिन्तनं, हितकरं कार्यञ्च कर्तव्यम् । सम्पूर्णशान्तिपुञ्जः तु केवलं परमात्मनि एव विद्यते । तत्प्राप्त्यर्थं सदैव भगवच्चिन्तनं कार्यम् । सांसारिकविषयाणां चिन्तनेन तु केवलं अशान्तिर्हि हस्तगता भवति । मनः संयम्य, सदाचारयुक्तः, निर्विषयः च सन् मनुष्यः यदि संसारे प्रवर्तते, तर्हि सः शान्तिमधिगच्छति, नात्र शङ्केति, शुभम् ।

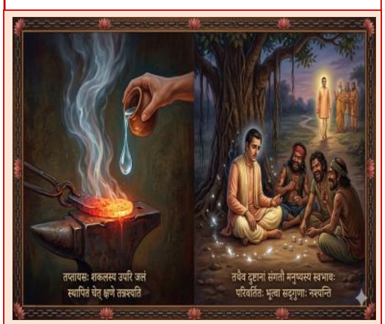

"लौकिकन्यायकोशः"
"तप्तायसपात्रबिन्दुन्यायः"

तप्तायसः शकलस्य उपरि जलं स्थापितं चेत् क्षणे तन्नश्यति तस्य पूर्णरूपेण न भवति। तथैव दुष्टानां संगतौ मनुष्यस्य स्वभावः परिवर्तितः भूत्वा सद्गुणाः नश्यन्ति। यथा- नीतिशतके।

डा. वर्षा प्रकाश टोणगांवकर पुणे / महाराष्ट्रम्

लखनऊ-विश्वविद्यालयस्य 'मालवीय-सभागारे' तृतीय-वैश्विक-विदुषी-सम्मेलनम्

हिमसंस्कृतवार्ता। 'तृतीय-वैश्विक-विदुषी-सम्मेलनम् २०२६' इत्यस्य सफलम् आयोजनम् ७-८ मार्च २०२६ दिनाङ्कयोः लखनऊ-विश्वविद्यालयस्य 'मालवीय-सभागारे' (ऑफलाइन) तथा च ९-११ मार्च २०२६ दिनाङ्कपर्यन्तं अन्तर्जाल-माध्यमेन (ऑनलाइन) सम्पन्नम् अभवत्। एतत् सम्मेलनं "शक्तिः स्वकीयपूर्णकलायां स्फुरिता" इति विषये विदुषी-समूहः, ग्लोबल-संस्कृत-फोरम, लखनऊ-विश्वविद्यालयस्य संस्कृत-प्राकृतभाषा-विभागः, नवयुग-कन्या-महाविद्यालयः (लखनऊ), महिला-विद्यालय-डिग्री-कॉलेज (लखनऊ), नेताजी-सुभाषचन्द्र-बोस-राजकीय-महिला-महाविद्यालयः (लखनऊ) तथा च नारी-शिक्षा-निकेतन-पी.जी.-कॉलेज (लखनऊ) इत्येतेषां संयुक्त-तत्वावधाने आयोजितम्। अस्मिन् सम्मेलने चतुर्णां विश्वविद्यालयानां कुलपतीनां गरिमामयी उपस्थितिः आसीत्। सम्मेलने ३६० तः अधिकाः शोधपत्राणि प्रस्तुतानि, १५ तः अधिक-देशानां विद्वांसः स्वकीयान् शोध-विचारान् सार्वजनिकान् कृतवन्तः, तथा च पञ्चपुस्तकानां सह 'अस्मिता' पत्रिकायाः मार्च-अङ्कस्य अपि लोकार्पणम् अभवत्। सांस्कृतिक-सन्ध्यायां 'पुष्प-होली' इत्यस्य शुभारम्भः डॉ. भीमराव-आम्बेडकर-विश्वविद्यालयस्य (आगरा) कुलपतिना कृतः। एतत् सम्मेलनं नारी-शक्तिं, भारतीय-ज्ञान-परम्परां, वैश्विक-विद्वत्-संवादं च प्रति एकं सशक्तं मञ्चं प्रादात्।

राजकीय-संस्कृत-महाविद्यालयः क्यार्टू इत्यत्र वार्षिक-पारितोषिक-वितरण-समारोहः सोत्साहं सम्पन्नः

हिमसंस्कृतवार्ता डॉ.सन्तोषकुमारः- राजकीय-संस्कृत-महाविद्यलः क्यार्टू इत्यत्र महता उत्साहेन वार्षिकपारितोषिकवितरण-समारोहः आयोजितः। अस्मिन् कार्यक्रमे हिमाचल-प्रदेश-संस्कृत-अकादमी इत्यस्याः पूर्व-सचिवाः डॉ. केशवानन्दकौशलमहोदयाः मुख्यातिथिरूपेण तथा च पूर्व-प्राचार्याः डॉ. लीलाधरवात्स्यायनमहोदयाः विशिष्टातिथिरूपेण उपस्थिताः आसन्। कार्यक्रमस्य अध्यक्षताम् अस्यैव महाविद्यालयस्य पूर्व-साहित्याचार्याः आचार्याः कलीरामशर्ममहोदयाः अकुर्वन्। समारोहस्य शुभारम्भः पारम्परिकरीत्या दीपप्रज्ज्वालनेन सरस्वतीवन्दनया च अभवत्। महाविद्यालयस्य प्राचार्याः डॉ. राकेशकुमारशर्ममहोदयाः सर्वेषामभ्यागतानां स्वागतं कृतवन्तः वार्षिकप्रतिवेदनं च प्रस्तुतवन्तः। अवसरेऽस्मिन् महाविद्यालयस्य छात्रैः अनेकाः मनोमोहक-सांस्कृतिक-प्रस्तुतयः प्रदर्शिताः। मुख्यातिथिभिः समग्रेऽपि वर्षे आयोजित-शैक्षिक-सांस्कृतिक-क्रीडा-गतिविधिषूत्कृष्ट-प्रदर्शनं कृतवन्तः मेधाविनः छात्राः पुरस्कृताः। अस्य सत्रस्य सर्वश्रेष्ठच्छात्रपुरस्कारम् अक्षयः सर्वश्रेष्ठच्छात्रापुरस्कारं च रीतिका प्राप्नुताम् ।महाविद्यालयस्य पूर्व-व्याकरणाचार्याणां स्वर्गीयानां श्रीमतां जीवनलाल-शर्म-महोदयानां धर्मपत्नी श्रीमती हेमलता-शर्मा महोदया प्रतिवर्षमिव वार्षिक-परीक्षासु प्रथम-द्वितीय-स्थानं प्राप्तवद्भ्यः छात्रेभ्यः छात्रवृत्तिं प्रदत्तवती। मुख्यातिथयः डॉ. केशवानन्दकौशलमहोदयाः अपि आगामि-परीक्षासु प्रथम-स्थानभाग्भ्यः छात्रेभ्यः पुरस्कार-राशिं प्रदातुं घोषणां कृतवन्तः। कार्यक्रमस्य कुशल-सञ्चालनं डॉ. गिरीशकुमारशर्मा डॉ. भावना चेत्येताभ्यां कृतम्। डॉ.सन्तोषकुमारः सर्वेषामागतानां अतिथीनां धन्यवादं ज्ञापितवान् । समारोहेऽस्मिन् डॉ.ऋतेश कुमारः, डॉ.मोहनलाल आजादः, श्रीकेदारसिंहः, डॉ. वेदप्रकाशपाण्डेयः, डॉ. लोकपालशर्मा, डॉ.इतिशर्मा, सुश्रीः ममता, डॉ.सुनीलदत्तः, आचार्यः लेखराजशर्मा, श्रीरमेशशर्मा, श्रीमतीसीमा, श्रीमती मीना, श्रीमती मीरा, श्रीनवलकिशोरः, श्रीसुरेशकुमारः, श्रीखेमचन्दः, श्रीदिवाकरदत्तशर्मा चेत्यादयः गणमान्याः प्रबुद्धजनाः उपस्थिताः आसन्।